

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DYSCYPLINARNA FARMACEUTY

Izabela Libera

W jednym z zeszłorocznych numerów „Pharmacy and Business” (luty 2016) pisałam o odpowiedzialności zawodowej farmaceutów. Tym razem chciałabym pogłębić ten temat i przedstawić procedury obowiązujące w sądach aptekarskich. Zasady postępowania są tu różne i zależą od uregulowań postępowania cywilnego czy karnego w sądach powszechnych.

Na początek kilka słów przypomnienia. Zasady orzekania w tego typu sprawach określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów (Dz.U. 2003.65.612).

Podstawę odpowiedzialności stanowi zaś art. 45 ustawy o izbach aptekarskich, według którego członkowie samorządu aptekarskiego podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami aptekarskimi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz przepisami prawnymi dotyczącymi wykonywania zawodu farmaceuty. Zakres przewinień, które rozpoznają sądy dyscyplinarne, jest więc dosyć szeroki.

Postępowanie przed sądem dyscyplinarnym jest dwuinstancyjne. W I instancji orzeka Okręgowy Sąd Aptekarski, w drugiej zaś Naczelny Sąd Aptekarski (NSA). Naczelny Sąd Aptekarski jest też sądem I instancji dla członków Naczelnej Rady Aptekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Aptekarskiego, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, a także członków okręgowych sądów aptekarskich oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców. Odwołania w tych sprawach rozpoznaje NSA w zmienionym składzie.

Podstawowe zasady postępowania dyscyplinarnego

Rzecznik odpowiedzialności zawodowej i sąd aptekarski obowiązani są badać i uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść farmaceuty, którego dotyczy postępowanie. Członkowie sądów aptekarskich powinni orzekać na podstawie swojego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów zebranych w toku postępowania. Są przy tym niezawisli i podlegają tylko ustawom oraz zasadom etyki i deontologii zawodowej. Zarówno rzecznik odpowiedzialności zawodowej, jak i sąd aptekarski mają obowią-

zek czuć, aby w toku postępowania jego uczestnicy nie ponieśli szkody z powodu nieznajomości przepisów prawa, i w tym celu powinni udzielać tym osobom niezbędnych informacji i wyjaśnień. W okresie, w którym toczy się przeciwko rzecznikowi lub członkowi sądu aptekarskiego postępowanie karne lub postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej, nie może on pełnić swojej funkcji.

Kolejną zasadą postępowania dyscyplinarnego jest jawność. Wyłączenie tej jawności może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w przepisach Kodeksu postępowania karnego, a więc w razie jeśli jawność mogłaby wywołać zakłócenie spokoju publicznego, obrażać dobre obyczaje, ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy, lub też naruszyć ważny interes prywatny.

Jeżeli istnieją uzasadnione przeszkody uniemożliwiające prowadzenie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej, właściwy sąd aptekarski może je zawiesić na czas trwania przeszkody. Zawieszenie postępowania może mieć również miejsce, jeżeli za ten sam czyn, stanowiący przewinienie zawodowe, toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne, o ile jego ustalenia mogą być istotne dla orzeczenia w rozpoznawanej sprawie.

Działania wstępne

Pierwszym ogniwem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik odpowiedzialności zawodowej. Do niego bowiem należy zgłaszać wszelkie skargi na nieetyczne lub

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM DYSCYPLINARNYM JEST DWUINSTANCYJNE. W I INSTANCJI ORZĘKA OKRĘGOWY SĄD APTEKARSKI, W DRUGIEJ ZAŚ NACZELNY SĄD APTEKARSKI (NSA).

**PIERWSZYM
OGNIWEM
W POSTĘPOWANIU
DYSCYPLINARNYM
JEST RZECZNIK
ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZAWODOWEJ. DO
NIEGO BOWIEM NALEŻY
ZGŁASZAĆ WSZELKIE
SKARGI NA NIEETYCZNE
LUB NIEZGODNE
Z PRAWEM DZIAŁANIA
FARMACEUTÓW.**

niezgodne z prawem działania farmaceutów. Po otrzymaniu takiego zgłoszenia rzecznik powinien wezwać wskazanego farmaceutę do złożenia wyjaśnień i po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego podjąć decyzję, czy przesłać sprawę do sądu aptekarskiego, czy też należy ją umorzyć. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może on przesłuchać farmaceutę, którego dotyczy postępowanie, świadków lub biegłych, a także przeprowadzić inne dowody. Rzecznik może też zwrócić się o przeprowadzenie czynności w ramach postępowania do innych rzeczników odpowiedzialności zawodowej. Należy podkreślić, że odmowa złożenia wyjaśnień przez farmaceutę, którego dotyczy postępowanie, nie wstrzymuje postępowania.

Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej powinno być zakończone w ciągu trzech miesięcy od daty zawiadomienia o popełnieniu przewinienia zawodowego. W szczególnie uzasadnionym przypadku Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące, a w dalszej kolejności NSA może je przedłużyć na dalszy czas oznaczony.

Jeżeli wynik postępowania wyjaśniającego potwierdzi zasadność stawianych zarzutów, rzecznik odpowiedzialności zawodowej sporządzi wniosek o ukaranie i niezwłocznie skieruje go z aktami sprawy do sądu aptekarskiego. Wniosek ten powinien zawierać dane dotyczące obwinionego, dokładne określenie zarzucanego mu czynu, wnioskowane dowody oraz uzasadnienie wniosku.

Jeżeli jednak w toku postępowania wyjaśniającego okaże się, że zachodzą przesłanki określone w art. 54 ustawy o izbach aptekarskich, tj. jeśli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie, to postępowania nie wszczynają się, a wszczęte powinny zostać umorzone. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania lub umorzeniu postępowania wyjaśniającego pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie do Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, a jeżeli postanowienie to wydał Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, zażalenie przysługuje do Naczelnego Sądu Aptekarskiego. Zażalenie wnosi się w terminie 14 dni od daty doręczenia postanowienia.

Właściwość sądu

Sądem właściwym do rozpoznania danej sprawy jest sąd aptekarski okręgowej izby aptekarskiej, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania. W przypadku gdy odpowiedzialność zawodowa za to samo przewinienie dotyczy członków różnych izb aptekarskich, sądem aptekarskim właściwym do rozstrzygnięcia sprawy jest sąd, na którego terenie popełniono przewinienie. Jeżeli zaś w sprawie występuje dwóch lub więcej farmaceutów, których dotyczy postępowanie lub którzy

są obwinieni, bądź jeżeli farmaceucie, którego dotyczy postępowanie, zarzuca się popełnienie dwóch lub więcej przewinień zawodowych, postępowanie można przeprowadzić łącznie.

Okręgowy sąd aptekarski orzeka co do zasady w składzie trzyosobowym. Naczelny Sąd Aptekarski orzeka zaś w składzie pięcioosobowym w instancji odwoławczej oraz w składzie trzyosobowym jako sąd I instancji. W składzie orzekającym sądu aptekarskiego może uczestniczyć ponadto bez prawa głosu jeden z członków sądu aptekarskiego w charakterze sędziego rezerwowego. W razie ponownego rozpoznawania sprawy w składzie orzekającym sądu aptekarskiego nie mogą uczestniczyć członkowie sądu aptekarskiego, którzy poprzednio orzekali w tej sprawie. Obwiniony ma prawo wyłączyć jednego wskazanego przez siebie członka składu

orzekającego. Wówczas w miejsce sędziego wyłączonego powoływany jest do składu kolejny sędzia.

Dalsze postępowanie, strony

Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są: rzecznik odpowiedzialności zawodowej, obwiniony oraz pokrzywdzony. Pokrzywdzonym może być osoba fizyczna, prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone działaniem lub zaniechaniem farmaceuty, i która wniosła skargę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Farmaceuta, którego dotyczy postępowanie, może być reprezentowany przez pełnomocnika. Obwinionemu przysługuje prawo odmowy złożenia wyjaśnień oraz prawo odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania. Sąd aptekarski ma jednak obowiązek umożli-

**OBWINIONY MA
PRAWO WYŁĄCZYĆ
JEDNEGO
WSKAZANEGO
PRZEZ SIEBIE
CZŁONKA SKŁADU
ORZEKAJĄCEGO.
WÓWCZAS
W MIEJSCIE SĘDZIEGO
WYŁĄCZONEGO
POWOŁYWANY
JEST DO SKŁADU
KOLEJNY SĘDZIA.**

REKLAMA

**Naturalne
kosmetyki**

Kropla Zdrowia to wyjątkowa seria polskich kosmetyków naturalnych stworzonych z myślą o wszystkich, którym bliska jest potrzeba obcowania z naturą także w codziennym życiu.

Eco Argan Oil Olej Arganowy zwany złotem Maroka czy też eliksirem młodości, czysty 100% z certyfikatem ECOCERT. Polecany jest dla każdego rodzaju cery szczególnie dla skóry wrażliwej, suchej, alergicznej, a także trądzikowej i dojrzałej. Ma silne właściwości nawilżające, ujędniające, wygładzające i rewitalizujące. Dzięki obecności fitosteroli ma działanie przeciwzapalne i łagodzące, przyspiesza gojenie ran, blizn, rozstępów, poparzeń np. słonecznych. Jest bogatym źródłem tokoferoli i witaminy E, które chronią strukturę skóry przed zniszczeniami powodowanymi czynnikami zewnętrznymi.

www.kroplazdrowia.com.pl Infolinia 801 533 003

KROPLA ZDROWIA™

Olejek arganowy 100 %
Krem pod oczy z olejkim arganowym
Krem do twarzy z olejkim arganowym
Masło do ciała z olejkim arganowym
Mydło naturalne z olejkim arganowym
Peeling do ciała z olejkim arganowym

FARMACEUTA, KTÓREGO DOTYCZY POSTĘPOWANIE, MA PRAWO W TOKU POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO ZGŁASZAĆ WNIOSKI DOTYCZĄCE PRZESŁUCHANIA ŚWIADKÓW, POWOŁANIA BIEGŁYCH ORAZ PRZEPROWADZENIA INNYCH DOWODÓW.

wić farmaceucie złożenie wszystkich wyjaśnień, jakie według niego są istotne dla rozpoznania danej sprawy.

Farmaceuta, którego dotyczy postępowanie, ma prawo w toku postępowania wyjaśniającego zgłaszać wnioski dotyczące przesłuchania świadków, powołania biegłych oraz przeprowadzenia innych dowodów.

Obwiniony farmaceuta może mieć swojego obrońcę w toku postępowania, nie może być nim jednak członek sądu aptekarskiego lub rzecznik odpowiedzialności zawodowej. W przypadku gdy w toczącym się postępowaniu nie ma obrońcy z wyboru, sąd aptekarski powinien wyznaczyć obrońcę z urzędu, jeżeli istnieją uzasadnione wątpliwości co do poczytalności farmaceuty, którego postępowanie dotyczy, jeżeli postępowanie toczy się po śmierci farmaceuty, którego postępowanie dotyczy, lub zaistnieją inne uzasadnione przesłanki do wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Swoje prawa w postępowaniu przed sądem aptekarskim ma również osoba pokrzywdzona. Może ona przeglądać akta sprawy i sporządzać z nich odpisy, może też zgłaszać wnioski dowodowe, brać udział w rozprawie i innych czynnościach przeprowadzanych przez sąd, jak również ma prawo zadawania pytań obwinionemu, świadkom i biegłym oraz zajmowania stanowiska w sprawach podlegających rozstrzygnięciu przez sąd aptekarski. Pokrzywdzony może też ustanowić swojego pełnomocnika.

Postępowanie przed sądem I instancji

Po otrzymaniu wniosku o ukaranie przewodniczący sądu aptekarskiego wyznacza rozprawę, chyba że uzna, że zachodzą podstawy do umorzenia postępowania lub jego zawieszenia albo że należy uzupełnić postępowanie wyjaśniające. W takim przypadku kieruje sprawę na posiedzenie niejawne, gdzie mogą być wydawane postanowienia.

O rozprawie sąd aptekarski zawiadamia obwinionego, pokrzywdzonego, obrońcę i rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Pomiędzy terminem doręczenia obwinionemu wniosku o ukaranie a terminem rozprawy powinno upłynąć co najmniej 14 dni. W razie niezachowania tego terminu obwiniony lub jego obrońca może żądać odroczenia rozprawy.

Jeżeli w sprawie mają być przesłuchani świadkowie lub biegli, są oni również na rozprawę wzywani. Ponadto na rozprawie przeprowadzane są również inne dowody zawnioskowane przez strony.

Należy podkreślić, że nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego, jego obrońcy lub pokrzywdzonego na rozprawie nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, chyba że sąd uzna ich obecność za konieczną.

W trakcie postępowania sąd jest obowiązany dążyć do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy. W tym celu może dopuszczać z urzędu wszelkie dowody, jeżeli uzna, że są potrzebne do uzupełnienia materiału. Dotyczy to więc np. świadków, biegłych, dowodów z dokumentów czy innych środków dowodowych.

Sąd aptekarski może z ważnych powodów zarządzić przerwę w rozprawie na okres nie dłuższy niż 21 dni. Dotyczy to głównie niestawiennictwa osób, których udział w postępowaniu jest konieczny. Po zakończeniu postępowania dowodowego każda ze stron ma prawo wypowiedzieć się co do zebranego materiału dowodowego, jak również przedstawić podsumowanie swego stanowiska w mowie końcowej. Sąd aptekarski wymierza karę, biorąc pod uwagę stopień winy, naruszenie zasad etyki i deontologii zawodowej, naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu farmaceuty, skutki czynu oraz zachowanie się obwinionego przed popełnieniem przewinienia zawodowego i po jego popełnieniu. Orzeczenie powinno również zawierać postanowienie o kosztach postępowania, do których zalicza się koszt korespondencji oraz koszty poniesione przez skład sędziowski, rzecznika oraz ewentualnie biegłych, jak również koszty stawiennictwa świadków na rozprawie.

Postępowanie odwoławcze

Od orzeczenia sądu I instancji przysługuje odwołanie do sądu II instancji. Jeśli żadna ze stron nie złoży odwołania, to orzeczenie uprawomocnia się po upływie 14 dni od dnia doręczenia go stronie z uzasadnieniem.

Od prawomocnego orzeczenia wydanego przez Naczelny Sąd Aptekarski w II instancji, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, obwinionemu farmaceucie przysługuje także

kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia. Szerzej była już o tym mowa we wcześniejszym artykule.

Wykonanie kary

O wydanym prawomocnym orzeczeniu sąd I instancji zawiadamia wiele różnych podmiotów. I tak odpis wyroku przesyła się najpóźniej w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia właściwej okręgowej radzie aptekarskiej do wykonania, wojewodzie oraz Prezesowi Naczelnej Rady Aptekarskiej do wiadomości. Odpis prawomocnego orzeczenia dołącza się też do akt osobowych ukaranego farmaceuty.

Jeżeli orzeczenie jest niekorzystne dla obwinionego farmaceuty, to termin rozpoczęcia i zakończenia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu farmaceuty ustala w drodze uchwały okręgowa rada aptekarska w ciągu 14 dni po otrzymaniu odpisu prawomocnego orzeczenia. Uchwałę przesyła się ukaranemu farmaceucie, wojewodzie i kierownikowi zakładu pracy ostatnio zatrudniającego ukaranego farmaceuta.

Należy też dodać, że już w trakcie trwania postępowania sąd aptekarski może tymczasowo zawiesić obwinionego farmaceuta w czynnościach zawodowych. W takim wypadku okres tymczasowego zawieszenia zalicza się na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu farmaceuty. ■

JEŻELI ORZECZENIE JEST NIEKORZYSTNE DLA OBWINIONEGO FARMACEUTY, TO TERMIN ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA KARY ZAWIESZENIA PRAWA WYKONYWANIA ZAWODU FARMACEUTY USTALA W DRODZE UCHWAŁY OKRĘGOWA RADA APTEKARSKA W CIĄGU 14 DNI PO OTRZYMANIU ODPISU PRAWOMOCNEGO ORZECZENIA.

Izabela Libera

Radca prawny, prowadzi własną kancelarię od 2005 r., współpracowała z wiodącymi polskimi kancelariami prawnymi. Posiada kilkunastoletnie doświadczenie w obsłudze spółek handlowych oraz prowadzeniu sporów sądowych. Zajmuje się prawem cywilnym, w tym prawem nieruchomości i służebnościami, prawem farmaceutycznym i procedurą cywilną. Jest mediatorem Polskiego Centrum Mediacji.